Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 20 ноември 2026 г.
(OR. en)

15598/26

SPORT 50
CULT 140

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Делегациите
Относно:	Заключения на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно традиционните спортове и игри като жив израз на културното наследство на Европа и двигател на приобщаващото участие във физическа активност

Приложено се изпращат на делегациите посочените по-горе заключения, одобрени от Съвета (Образование, младеж, култура и спорт) на заседанието му от 20 ноември 2026 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Заключения на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно традиционните спортове и игри като жив израз на културното наследство на Европа и двигател на приобщаващото участие във физическа активност

СЪВЕТЪТ И ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ НА ПРАВИТЕЛСТВАТА НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ, ЗАСЕДАВАЩИ В РАМКИТЕ НА СЪВЕТА,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, ЧЕ ЗА ЦЕЛИТЕ НА НАСТОЯЩИТЕ ЗАКЛЮЧЕНИЯ:

1. Традиционните спортове и игри (ТСИ) могат да се разбират като физически, състезателни или несъстезателни дейности, както и развлекателни дейности, които съставляват част от многообразието на нематериалното културно наследство; те се практикуват индивидуално или колективно, произлизат от регионални или местни общности и идентичности, предават се от поколение на поколение и се основават на правила, приети от практикуващата общност.

2. ТСИ са динамични и допринасят за културната приемственост и идентичност, споделените ценности и социалното сближаване. Техният достъп и наличност за по-младите поколения са от съществено значение за тяхната устойчивост и предаване като живи културни и спортни практики.

КАТО ПРИПОМНЯТ:

3. Член 6 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), който гласи, че Европейският съюз разполага с компетентност да предприема действия в областта на спорта за подкрепа, координиране или допълване на действията на държавите членки. Член 165 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), съгласно който Съюзът допринася за насърчаването на ролята на спорта в европейския живот, като отчита в същото време спецификите му, структурите, основаващи се на доброволното участие, както и неговата социална и възпитателна функция. Член 167 от ДФЕС гласи, че Съюзът допринася за разцвета на културите на държавите членки, като зачита тяхното национално и регионално многообразие и същевременно извежда на преден план общото културно наследство.

4. Работния план на Европейския съюз за спорта за периода 2024 – 2027 г., в който на традиционните спортове е обърнато специално внимание в рамките на приоритетната област, свързана със защитата на почтеността и ценностите в спорта.

5. Вписването на някои традиционни спортове в представителния списък на ЮНЕСКО на нематериалното културно наследство на човечеството и съществуването на национални описи на нематериалното културно наследство, които включват някои ТСИ.

6. Политическия контекст, изложен в приложението към настоящите заключения.

КАТО ИЗТЪКВАТ, ЧЕ:

7. Като се има предвид тяхната организация на местно равнище и в рамките на общността, ТСИ могат да играят важна роля за насърчаване на физическата активност през целия живот за всички и на активния живот на възрастните хора, като допринасят за постоянното им практикуване в местните общности. Те могат също така да осигурят важни ползи за физическото и психическото здраве и благосъстоянието на лицата, участващи в ТСИ.

8. Организациите, участващи в ТСИ, често са структури, ръководени от доброволци, които допринасят за социалната и общностната устойчивост.

9. Участието в ТСИ може да насърчи например социалното сближаване и устойчивост, участието на различни поколения и общуването между тях, осведомеността по въпросите на околната среда, образованието, туризма, регионалното развитие, жизнеспособността на селските и отдалечените райони, опазването на местните традиции и културно наследство и активното гражданство.

10. ТСИ могат да допринесат за разнообразието от начини, по които хората се движат, играят и взаимодействат. Участието в ТСИ може да допринесе за полагане на основите на навици за здравословен начин на живот сред децата и младите хора, които могат да ги запазят през целия си живот, включително чрез насърчаване на възможностите за ежедневна физическа активност.

11. ТСИ могат да играят роля за укрепване на ключовите характеристики на европейския спортен модел, тъй като въплъщават много от основните ценности, които са в основата му, като например приобщаване, почтеност в спорта, равенство между половете, ангажираност на общността и културно многообразие.

12. Проучванията, предприети от Европейската комисия[1] относно ТСИ, показват предизвикателствата, пред които са изправени ТСИ при привличането на нови участници, дължащи се, наред с другото, на урбанизацията, липсата на финансови и човешки ресурси и ограничената видимост извън техните райони на произход.

ПРИКАНВАТ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ НА ПОДХОДЯЩОТО РАВНИЩЕ:

13. Да насърчават осведомеността относно ТСИ като част от спортното многообразие и нематериалното културно наследство на Европа, включително например чрез картографиране на ТСИ както на национално, така и на регионално равнище, или признаване, когато е целесъобразно и в съответствие с националните обстоятелства, на техния принос към националните политики в областта на спорта и културата.

14. Да улесняват обмена на информация и добри практики относно признаването на ТСИ при пълно зачитане на националните компетентности и процедури, като по този начин допринасят за опазването и популяризирането на общото европейско културно наследство.

15. Да подкрепят доброволческата дейност и структурите за управление, основани на общността, които поддържат, защитават и предават ТСИ, без да създават ненужна административна тежест.

16. Да подкрепят инициативи, насочени към повишаване на осведомеността и разширяване на кръга от потенциални лица, практикуващи ТСИ, сред децата и младите хора, включително, когато е целесъобразно и в съответствие с националните образователни системи, чрез образование, младежки организации и дейности в общността, като по този начин отдават внимание на стойността на предаването между поколенията.

---

[1] Европейска комисия: Генерална дирекция „Образование, младеж, спорт и култура“, *Картографиране на традиционните спортове и игри (ТСИ) в Европа — Заключителен доклад, Служба за публикации на Европейския съюз, 2016 г.*

17. Да насърчават приобщаващото участие в ТСИ и достъпа до тях в съответствие с принципите на недискриминация, посочени в член 21 от Хартата на основните права на ЕС, който гласи, че е забранена всяка форма на дискриминация, основана по-специално на пол, раса, цвят на кожата, етнически или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други мнения, принадлежност към национално малцинство, имотно състояние, рождение, увреждане, възраст или сексуална ориентация.

18. Да обмислят, когато е целесъобразно и в съответствие с националното законодателство и процедури, включването на ТСИ в националните описи на нематериалното културно наследство.

19. Да насърчават инициативи за сътрудничество на доброволна основа, включително трансграничен обмен на добри практики, цифрови платформи и фестивали, свързани с ТСИ, както и, когато е целесъобразно и в съответствие с националните процедури, да отбелязват съществуването и естественото развитие на други европейски ТСИ на национална територия. В различните държави членки и региони се срещат сходни или свързани форми на традиционни спортове и игри, което показва историческите и културни връзки в цяла Европа и предлага възможности за трансграничен обмен, учене и сътрудничество.

20. Да насърчават и укрепват сътрудничеството с европейски и международни организации или институции, ангажирани с ТСИ, като ЮНЕСКО и Съвета на Европа, които насърчават междуправителственото сътрудничество в областта на спорта и изтъкват спорта като средство за популяризиране на европейското наследство, култура и история.

ПРИКАНВАТ КОМИСИЯТА, В СЪОТВЕТСТВИЕ С ПРИНЦИПА НА СУБСИДИАРНОСТ И В РАМКИТЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ Ѝ ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ:

21. Да подкрепя участието в ТСИ чрез съответните инициативи на Съюза, включително Европейската седмица на спорта и Европейския спортен форум. Да разглежда, когато е целесъобразно, варианти за насърчаване на практиката и предаването на ТСИ и укрепване на междукултурния диалог или да поставя ТСИ като тема на нови или съществуващи събития.

22. Да улеснява обмена на добри практики, например чрез експертни групи и дейности за партньорско обучение, включително обмен на знания относно опазването, управлението и устойчивото развитие на ТСИ.

23. Да проучи възможности за засилване на сътрудничеството на равнището на ЕС между съответните области на политиката, свързани със спорта, културното наследство, справедливостта между поколенията и образованието, при пълно зачитане на компетентностите на държавите членки.

24. Да подкрепя, когато е целесъобразно, проекти, свързани с ТСИ, в рамките на съответните текущи инициативи на Съюза за финансиране, включително действията в областта на спорта по програма „Еразъм+“, Европейския социален фонд плюс и други съответни инструменти.

ПРИКАНВАТ СПОРТНОТО ДВИЖЕНИЕ, ОБЩНОСТТА НА ТРАДИЦИОННИТЕ СПОРТОВЕ И ИГРИ И ДРУГИТЕ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ, ПРИ ЗАЧИТАНЕ НА ТЯХНАТА АВТОНОМНОСТ:

25. Да насърчават приобщаващото участие и достъпа до ТСИ.

26. Да укрепват стандартите за управление, защита и почтеност в рамките на структурите за ТСИ в сътрудничество с други части на спортния сектор.

27. Да си сътрудничат с публичните органи за повишаване на видимостта, достъпността и устойчивостта на ТСИ, включително чрез използването на цифрови и иновативни инструменти за комуникация и разработването на документация в подкрепа на предаването им от поколение на поколение.

28. Да насърчават изграждането на трансгранични мрежи и сътрудничество във връзка с ТСИ.

ПРИЛОЖЕНИЕ I КЪМ ПРИЛОЖЕНИЕТО

КОНТЕКСТУАЛНИ ДОКУМЕНТИ

Законодателна и политическа рамка на ЕС

– Резолюция на Европейския парламент от 7 октомври 2025 г. относно ролята на политиките на ЕС в оформянето на европейския спортен модел (2025/2035(INI)) (ОВ C, C/2026/1521, 15.4.2026 г., *ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1521/oj*)

– Заключения на Съвета от 27 ноември 2023 г. относно разработване на Програмата до 2030 г. за постигане на целите: ускоряване на адаптирането на целите за устойчиво развитие към местните условия (15939/23)

– Заключения на Съвета от 21 ноември 2023 г. относно социалния, екологичния и цифровия преход (15732/23)

– Заключения на Съвета от 4 април 2022 г. относно „Спортът и физическата активност като обещаващи лостове за трансформиране на поведението в полза на устойчивото развитие“ (ОВ C 170, 25.4.2022 г., стр. 1)

– Резолюция на Съвета от 30 ноември 2021 г. относно основните характеристики на европейския спортен модел (ОВ C 501, 13.12.2021 г., стр. 1)

– Заключения на Съвета от 30 ноември 2021 г. относно физическата активност през целия живот (ОВ C 501I, 13.12.2021 г., стр. 1)

– Заключения на Съвета от 18 май 2021 г. относно иновациите в спорта (ОВ C 212, 4.6.2021 г., стр. 2)

– Резолюция на Съвета от 22 ноември 2019 г. относно културното измерение на устойчивото развитие (ОВ C 410, 6.12.2019 г., стр. 1)

– Заключения на Съвета от 24 май 2018 г. относно утвърждаването на общите ценности на ЕС чрез спорта (ОВ C 196, 8.6.2018 г., стр. 23)

– Заключения на Съвета от 22 ноември 2016 г. относно спортната дипломация (ОВ C 467, 15.12.2016 г., стр. 12)

– Европейска комисия: Генерална дирекция „Образование, младеж, спорт и култура“, *Картографиране на традиционните спортове и игри (ТСИ) в Европа — Заключителен доклад, Служба за публикации на Европейския съюз, 2016 г.*

– Заключения на Съвета от 24 ноември 2015 г. относно насърчаването на двигателните умения, физическите и спортните занимания за деца (ОВ C 417, 15.12.2015 г., стр. 46)

– Заключения на Съвета от 19 май 2015 г. относно максималното използване на масовия спорт за развиването на трансверсални умения, по-специално сред младите хора (ОВ C 172, 27.5.2015 г., стр. 8)

– Заключения на Съвета от 21 май 2014 г. относно равенството между половете в областта на спорта (ОВ C 183, 14.6.2014 г., стр. 39)

– Харта на основните права на Европейския съюз (ОВ C 326, 26.10.2012 г., стр. 391 – 407)

Документи от други организации

– ЮНЕСКО. *Заключителен документ на MINEPS VII: Алианс „Готови за живота“*, приет на седмата международна конференция на министрите и висшите служители, отговарящи за физическото възпитание и спорта (MINEPS VII), Баку, 29 юни 2023 г.

– Преразгледаната европейска харта за спорта на Съвета на Европа (CM/Rec (2021)5)

– Международна харта на физическото възпитание, физическата активност и спорта на ЮНЕСКО, 2015 г.

– ЮНЕСКО, Final Report of the Second Collective Consultation on the Safeguarding and Promotion of Traditional Games and Sports (Заключителен доклад от втората колективна консултация относно опазването и насърчаването на традиционните игри и спорта), Техеран, Ислямска република Иран, 16 – 20 януари 2009 г.

– Резолюция CM/Res (2007)8 на Съвета на Европа за създаване на Разширено частично споразумение за спорта (EPAS)

– Обща конференция на ЮНЕСКО, Резолюция 33 C/21 относно традиционните игри и спортове, приета на 33-тата сесия на организацията, Париж, 2005 г.

– Конвенция на ЮНЕСКО за опазване на нематериалното културно наследство (2003 г.)

– ЮНЕСКО, Декларация от Пунта дел Есте, приета от Третата международна конференция на министрите и висшите служители, отговарящи за физическото възпитание и спорта (MINEPS III), Пунта дел Есте, Уругвай, 30 ноември – 3 декември 1999 г.